

PEST, MARTIUS 6.

10. szám.

I. FÉLÉV. 1862.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: csütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. a. ér.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. a. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Post. Zöldfa-utca, 14. sz.) intézendők.

Az alamizsnálkodásról.

Isteni Megváltónk hozzánk viseltető végtelen szereteténél fogva nem csak lelkünk üdvösségén munkálkodott, hanem mindazon módok- és eszközökről is legkegyelmesebben gondoskodni méltóztatott, melyek általa a bűn szomorú következtét, testi állapotunk javára megédesíthetjük. Hisz Urunk és üdvözítő Testvérünk az egész embernek megváltója: nem csak értelmi és erkölesi, hanem anyagi, testi valónk is kegyes gondviselésének leggyöngédebb tárgya. Innen a testi irgalmasságnak Isten parancsolta cselekedetei, melyeket állapotunk minősége és tehetsége szerint mindannyian művelni köteleztetünk. Ezen egy Isten-emberhez oly méltó parancsokban találhatni föl okát és magyarázatát a szeretet-művek, a jótettek azon csodáinak, melyeknek a pogányok maguk közt még csak hírét sem hallák. Ezek sorában van egy, mely isteni hitünk üdvrendében kiváló helyet foglal el, és ez — az alamizsnálkodás kötelessége. E dicső, az embert a végtelen jóságú Istenhez fölemelő szeretet-mű, az alamizsnálkodás szükségessége, kiszolgáltatásának módja és hasznossága legyen e jelen olvasmány tárgya.

Mióta csak szegények vannak a világon, az alamizsna-adás mindenkor kötelességül tétetett. Az ószövetség szent lapjain misem sürgettetik inkább, hanem van, hogy a jámbor Tobiás is szívére köté fiának, miszerint adakozó legyen. „Adj, úgy mond, alamizsnát, és egy szegénytől se fordítsd el orezádat: mert úgy lesz-n, hogy téled se forduland el az Ur orezája. A mint lehet, úgy légy irgalmas. Ha neked sok léssen, bőségesen adj; ha neked kevés léssen, igyekezzél a keveset is örömet adni” (Tob. 4. 7—9.). Különben az alamizsna-adás parancsa, mely szerint tartozunk a fölösleg valót kiosztani, két alap-okra támaszkodik, melyek teljesen megkedveltetik azt velünk, és foganatba vételére inditanak.

Az első alap-oka annak, miszerint alamizsnálkodásra köteleztetünk, az, hogy a földi javak utáni törekvésünk, azokhoz való módfelelti ragaszkodásunk korlátok közé

szoríttassék. A kapzsiság, a bűn eszomoru következtése, végtelen sok gonosznak bőséges forrása. Midőn tehát isteni törvényhozónk, az Ur Jézus csak is azt engedi megtartanunk, mire szükségünk van: ez által elénk adá az orvosságot, melylyel a telhetetlen vágyat a mulandó javak után magunkban gyógyíthatjuk. És ha egyszer a fősvénység lelke elűzetett, akkor a megkönynyebbült szív szabadon dobog Isten felé. Az alamizsnálkodás tehát szükséges és egyenesen belevág lelki megújulásunk, erkölesi átalakulásunk tervébe.

A másik alap-ok, mire nézve az alamizsna-adás parancsa kiadatott, azon megható igazságra való emlékeztetés, mely szerint mi valamennyien testvérek vagyunk; a világ csakis egy család, melynek atyja maga az Isten, mi pedig gyermekei vagyunk. A keresztény társadalom általában ezen istenfiúsági és testvéreleti alapon nyugszik, melynek fölforgatása az emberi méltóság lealacsonyítását és a világrend fölbomlását vonná maga után.

Lehet-e hát csodálni, hogy üdvözítő Istenünk oly nagy sulyt fektetett az alamizsna-adásra, miszerint e kötelesség hű teljesítését vagy elhanyagolását azon zsinórmértékül tűzé ki, mely szerint az embereket megítélendő? Hisz tudvalevőleg, midőn végítélet napján az igazakat mennyekbe szólítandja, a gonoszokat pedig az örök kárhozatra taszítandja, mindegyik fél jutalma- vagy büntetésének okául azt adandja, hogy a szegényekben őt táplálák, vagy azt tenni elmulaszták. Azért mondja aranyaszájú sz. János: „Ha a szegények szószólóink lesznek, üdvösségünk bizonyos; ha pedig vállalképen lépnek föl ellenünk, kárhozatunk kikerülhetlen.” Hogy is ne? Hisz kik a köteles részt, a fölösleget, a szegényektől elfogják, Istennek tulajdonát bitorolják, kinek böles szándéka szerint, kell, hogy a vagyonosok felebarátjaira nézve egy hű sáfár képében munkálkodjanak, mindig készen tartván javaikat a szűkölködő testvérek számára. Sz. Ágoston, a hippói nagy püspök, hogy az erszényökben gazdagokat dusakká tegye a jótéves erényében is, imígy szóla hozzájuk: „Ha összegyűjtött kincseiteket és mindennemű javaitokat kész-

tetve lennétek a nagyban uralkodó rablás miatt idegen földön biztosságba helyezni, nem örvendenétek-e, ha egy tekintélyes családbeli ifju elétek menne és mondaná: az én atyám azon országban lakik, melybe ti költözni akartok, ő igen gazdag; hagyjátok nálam javaitokat, nekem nagy szükségem van rájok; én atyámra szóló leveleket adok át nektek, és ti hozzá érkeztétek, mindeneteket visszakapjátok? Am jó; ezen előkelő családú ifju a szegény; az ország, melybe vándorlunk, az örökkévalóság. A gazdag atya az Isten. Adjátok tehát szegényeknek, hogy Isten nektek visszafizesse! Biztosítékot kívánsz? Tudd meg, hogy a szegénynek szűkölködő állapotja e részben bővelkedik: mennél nagyobb a szüksége, annál inkább biztositva lehetsz az iránt, hogy elveszed jutalmadat, ha neki segédkezést nyújtasz.

Hogy az alamizsnálkodás keresztényszerű, vagyis hasznos és érdemszerző legyen: kell, hogy részvevő szívből, és Istenre való nézve, tehát minden föltűnni akarás nélkül történjék. Hisz szükséges, hogy miként a vízfürdők a tengerből erednek és abba visszafolyanak, ugy minden jószágos eselekedet is Isten akaratából vegye kezdetét, és Isten dicsőítésében végződjék. Minden eselekedetnél tehát az első legyen, hogy kérdjük: Uram! mit akarsz, hogy eselekedjem? és a második: Uram! nem nekem, nem nekem, hanem a te nevednek add a dicsőséget. „Vigyázzatok, hogy az emberek szemeláttára ne gyakoroljátok igazságokat, úgy mond Krisztus Urunk, hogy láttassatok azoktól.“ És: „Ugy fényeskedjék a ti világoosságtok az emberek előtt, hogy lássák jóselekedeteiteket és dicsőítsék Atyátoakat, a ki mennyekben vagyon.“ Ezen isteni nyilatkozatok, kell, hogy szemünk előtt lebegjenek az alamizsnálkodásnál; melyek első hallásra ellenkezni látszanak ugyan, holott valósággal igen is megegyeznek egymással, miként sz. Gergely pápa észreveszi, mondván: „Ezt pedig nem azért mondom, hogy felebarátaink ne lássák jótetteinket, hanem azzal, a mit ekkép eselekszünk, ne vadászunk külső dicsőséget. Akkép legyen pedig a tett nyilvános, hogy a szándék rejtve maradjon: és így felebarátainknak is példát adjunk a jótett által, de mégis szándékunknak, mely által egyedül Istennek tetszeni törekszünk, mindig titokban maradását kívánjuk.“

Mi már az alamizsna-adás hasznait illeti: igen sokat lehetne mondani, ha a dolog részleteibe ereszkednénk. Elég legyen megjegyeznünk, hogy az alamizsna méltán hasonlítottatik a vetőmaghoz. Ugy tetszik, mintha elveszett volna a földbe vetett mag; holott távol attól, hogy veszendőbe menne, inkább megsokasodik és minket gazdagít. Ez az eset az alamizsnával is, melyről Üdvözítőnk mondá, hogy már ez életben is százszoros gyümölcsöt hoz. Ha a szűkölködők áldás kívánatai felszállnak érettségük az égbe: bizonynyal lehozák számunkra Istentől a lelki-teszt áldásokat is; mert hisz maga Jézus Krisztus az, ki, egy szent atya megjegyzése szerint, a szegénynek személyében kéreget. Kik nagy jártassággal bírnak a nevezetesebb, országos hatású családok történetében, azok bizonyítják, hogy azon nemzetségek tartották fön magukat legtovább, melyek Krisztus örökösei — a szegények iránt bőkezűek és részvevő szívűek valának. Mert nem elég a nyo-

morultnak valamit odavetni, hanem osztozni kell fájdalomban is, a keresztény jótékonyosság valóságos torzképe lévén, midőn a tüzkárosultak, vagy más egyéb szerencsétlenek javára tánczvigalmak rendeztetnek, és a mi aztán a kéjek poharából esetleg fönmarad, az nekik segítségül adatik.

Mindenesetre tisztelet-becsület azon emberbarátoknak, kik a legtisztább szándékkal ily eszközökhöz is kénytelenek folyamodni, hogy a nyomor iránti részvétet és segély-nyújtásra való készséget fölbresszék; de másrészt lehetetlen megróvás nélkül hagyni, hogy lehetnek emberek, kik szeltében vigadni tudnak az olyatén jótékony czélú vigalmakban, míg azok, kiknek jávára adatnak, sirnak és szenvednek. A keresztény érületű felebarát akár keveset, akár sokat áldozzon, azt szívből áldozza, s adományához részvétet is köti, mely vigasztal, fölemel, boldogít. És csakis az ily adakozókra nézve mondhatná sz. Jeromos: „Oh mily nagy boldogság párányiakért nagyot, mulandókért örökkévalókat, veszendőkért örökké élőket nyerni, s az Ur Istennek hitelezni!“
Devies József.

Vigasz.

Ha kinos szenvedés
S fájdalom sulya nyom,
És nem lelsz már vigaszt
Keserves sorsodon:

Gondolj Jézusra, hogy
Ő mennyit szenvedte!
S ha Isten szenvedett,
Ember ne türrjön-e?

Csiky Gerő.

Isten keze.

— Történeti kép. Vége. —

III.

Három csapás.

„A tanácsos reszketve ült ágya mellett egy alacsony zsámolyon, s fehér reszketeg kezét tartá kezében.“
J.

Ránehezedett a dölyfös nádorra az Isten keze.

Egy zivataros éjjel a Hunyadyak elfogott barátai: Rozgonyi Sebestyén, Kanizsai László és mások feltörék börtöneiket s megszabadultak. A két megnevezett híres vitéz lévén, első dolguknak tartották Gara László birtokait elpusztítani. Lovaik összetiporták szántóföldjeit. Várait, kastélyait lerombolták. Nem maradt ott kő kövön. Azután Erdélybe mentek, hol a Hunyadyház barátai összegyűltek.

Ez volt az első csapás.

Szilágyi Mihály elfoglalta egész Erdélyt. Zsoldosai Budáig száguldoztak. Szentmiklósi Pongrácz pedig az éjszakai megyéket lázította fel. — Erre László király megdöbbsent, szabadon bocsátotta Vitéz püspököt ezen szavakkal: „Mig Budán valék, tennem kelle, mit ellencitek akarának: elfogatástok az ő művök, sza-

badon bocsáttatástok az enyém!" Aztán Hunyady Mátyással mint fogolylyal Bécsbe menekült.

Elvesztette tehát Gara a király bizalmát, mit oly drágán vásárolt meg, s ezzel eddigi gonosz tetteinek minden gyümölcsét!

S ez volt a második csapás.

Futott volna ő is a közeledő ellenség elől, de nem lehetett; akadályozta őt a harmadik és legkeményebb csapás.

Leánya halálához közel van.

És e kora halálnak egyedül ő oka. — Leánya szívet egyedül az ő átkos nagyravágyása és irigysége törte meg.

E hideg, sivár kebelben is volt egy jó érzés: gyermekei s különösen Mária iránti szeretete. Ez volt szemfénye; az ő szavára kiderült redős homloka, s mosoly szállott mogorva arczára. Azt hitte kevély álmában, az lesz Magyarország királynéja. Hiszen László király oly ifju és oly hajlékony. Szinte látta már homlokán a ragyogó ékszert. Csoda-e tehát, hogy midőn oly óriási léptekkel látta őt kora sirja felé közeledni, márvány szíve megmozdult, s eddigi bűnös nyugalmát kétségbeesés váltotta fel? Bizony szomorú napok voltak ezek!

Bezárkózott szobájába. Nem bocsátott maga elé senkit; hiszen csak új szerencsétlenségek hírnökei jöttek. Máriához nem mert bemenni; annak halvány, becsent arcza majdnem szívet repesztette meg.

Aztán néha oly borzasztó rögeszméi vannak. Tegnap azt állította, hogy atyja homlokán vér van; — és erővel tudni akarta, hogy az kinek a vére? Ki tudja, mi jutna ma eszébe? . . .

. . . . A nádor fel s alá sétál szobájában, s az elmult eseményekről gondolkozik. Nem tekinti már azokat pusztá véletlennek: látja már bennök Isten kezét.

— Nagyravágyás volt vétkem — gondolkozik — s ime mindentől meg vagyok fosztva. Kincseim, jó hírem oda van. Elvesztettem, a miért annyit áldoztam, a király bizalmát is! Irigyeltem Hunyady János erényeit, hírnevét, dicsőségét, hatalmát; irigyeltem dicső fiát. Meg akartam őt ezektől fosztani; s ime mi történt? Erény helyett bűn és árulás szennye moeskolja lelkemet; hírnevem bemoeskolva, dicsőségem eltemetve, hatalmam összetörve s szeretett ártatlan leányom eltemetve! . . . Igaz, László is ártatlan volt! . . . Istenem, Istenem! te rettenetesen igazságos vagy.

Azután ismét elmerült sötét gondolataiban. Néhány óra így mulik el. Ő mozdulatlanul ül, homlokát tenyerébe temetve. Végre fölemelkedik.

— Az orvos azt mondja: a mai est határoz Mária élete és halála felett. Meg akarok magam győződni, memmi reményem lehet.

Ezzel leánya szobája felé indult. — A cselédek árnyékként nesztelenül járnak a folyosókon. Kisirt szemek mutatják, mint szerették azt, ki benn a pompás teremben oly halványan pihen. A főúr látja a feléje irányzott szemrehányó tekinteteket, hallja a suttogást: „Megölte gyermekét! . . .” Szeretné régi kevélységét visszaidézni, de nem lehet: homloka önkénytelenül meghajlik az Úr kezének sulya alatt.

Belép végre Mária termébe. Ott nyugszik leánya

egy párduczborrel bevont kereveten és esendesen alszik. Fehér ruha van rajta; saját kívánatára öltöztették ebbe a fekete helyett, melyet eddig viselt.

A nádor magába fojtott lélekzettel közeledik hozzá, s metsző fájdalommal vizsgálja azon mély nyomokat, melyeket a kór és fájdalom az előbb oly életvidám arczon hagyott. — Sovány, átlátszó ezen arcz, s mégis oly boldog mosoly játszik ajkain. Szép álma lehet; talán már az angyalokkal játszik. . . .

Kis idő múlva hosszú sohaj küzd elő melléből és felébred. Szemei atyjának fájdalom-törte alakja felé irányulnak. Szemei most oly tiszták mint voltak boldog gyermekkorában. A láz elfutott, mert érezte, hogy egy hatalmasb ellen közeledék — a halál!

— Atyám, jó atyám!

Gara reszkette ült ágya mellé egy alacsony zsámolyra, s fehér reszketeg kezét kezeibe vevé.

— Hallgasd meg kedves atyám, hallgasd meg mit mondani akarok. Életem perczei meg vannak számlálva; én érzem a halál közeledését. Ne szomorkodjál hiszen rám nézve jótétemény e szomorú életet elhagyni, s bemenni egy jobb létre, hol látni fogom azokat kiket szerettem; hová később te is követni fogsz. — Néhány pillanatom van hátra, azokban meg akarom köszönni nagy szereteted, melylyel irántam viseltetél. Hiszen ha rajtad állna, szíved vérével is megvásároltad volna boldogságomat; ha rajtad áll: László élne! — De Isten nem akará ezt, én megnyugszom szent akarójában. Ő bocsássa meg a kegyetlen bíráknak a vértéleket. Nem csak Hunyady Lászlót ölték meg ártatlanul, hanem összetörték az én szívemet is. Te tudtad azt, hogy ő ártatlan; te tudtad azt, hogy ha ő meghal, én is meghalok. De bár mindent megtevé, nem menthetéd meg. De fogadd azért köszönetemet szeretetedért, s mindazért, mit értem és Lászlóért tevé!

A leány nem tudta azt, hogy atyja mily tevékeny volt a véres ármányban; azt sem tudá tehát, hogy vigasztalni akaró szavaival mily tört ver szívébe.

A nádor leánya szavaira azt hívé, hogy megőrül. Mily keserű guny: bár mindent megtevé, nem menthetéd meg.

Letérdelt a haldokló mellé, s úgy zokogott mir, egy gyermek.

— Ne sirj atyám! könyeid fájnak nekem. Beszéld el inkább, hol van anyám, hol Anna?

— Anyád beteg, talán szíve törik meg, hogy nem jöhetett hozzád. Anna mellette van.

— Szeretett anyám és nővérem! hát nem látlek többé ez életben? — sohajtá a beteg, mialatt szemétől egy nagy köny gördült alá.

Pillanatnyi szünet állott be.

— Add át nekik bucsucsókomat, atyám. . . . Mondd meg nekik, hogy csak azért sajnálom életemet, hogy titeket itt kell hagynom.

E perczben Teréz lépett be.

Az agg nő alig birt beszélni a fájdalom miatt csak alig birta kizokogni, hogy Pater Ambrosius ak rja a beteget meglátogatni.

— Oh jöjjön be! ohajtva várom.

Gara kitántorgott.

Midőn visszatért. leányát mosolyogva, nyugodtan találta. El vala készülve a nagy utra.

Csak areza volt halványabb, és hangja reszketett a gyengeség miatt.

Leült mellé, s megfogta kezeit.

— Hogyan érzed magad szeretett gyermekem?

— Oh igen jól!... Fájdalmaim megszűntek, remélem, nem is fognak többé visszatérni. Hiszen én annyit szenvedtem — folytatá, kis kezét összekulcsolva, s szeméit égnek irányozva — és oly forrón szerettem Istenemet! Ő irgalmas lesz hozzám.

— Lesz-e még irgalmas hozzám én Istenem?

— Kérdi önmagától sötét fájdalommal a nádor.

— Ott fön várni fogunk rátok: én és László, — hiszen ő már ott van és engem vár. Imádkozni fogok Istennek, hogy oly boldog halállal haljatok meg, mint én... Csókolj, meg atyám, csókolj meg utoljára — mondá meg-megszakítva beszédét — mert érzem, hogy a válás pillanata közel van.

Ezzel hátrahanyatlott, s egyideig bezárt szemmel esendesen pihent.

— Oly boldognak érzem magam!... Mintha könnyebb volnék, mintha emelkedném... Isten veled, atyám!

Ismét esend.

Most élénken emelkedik föl, s ég felé fordult arcán mennyei öröm látszik.

— Ott... ott — sohajtá — László!... én Istenem...

Aztán visszahanyatlott, s szép lelke egy jobb hazába szállt.

Gara leborult leánya holttestére.

— Miért nem halok meg én? — kiáltá. — Miért bünteted Isten az ártatlan gyermeket?

Gyermekedet boldoggá tette az Úr; téged büntet, s időt ad, hogy megjavulj. *Palezer Kálmán.*

Balatonfüredi séták.

XXXI.

Mi busabb, elhagyatottabb, mint egy szegény falunak sivár temetője? Korhadt kereszték, bedőlt sírok tátongnak itt-ott, mint egy jajveszékő siralmas hangjai a gyász-mulandóságnak, a még gyászosabb feledékenységnek! A portetek, melyek itt nyugosznak s egykor tán a legdicsőbb lélek külruháját tévék, kiméletlenül lábball tiportatva, aligha élvezik ama békét, mit ajkaink betanult meggondolatlanság, inkább szokás közt utánmondanak. Isten szántóföldje, drága vetés te! ki vagy téve minden bitangásznak, senkisémet szánakozik rajtad, ha csak a szellő nem, mely oly kísértetiesen és sirva repül el fölötted, alig ingatván meg sovány füveidet, melyek egy elhalt, elfeledett életből nyerneket létet; mintha csak az elfeledett szent kegyeletet résztvevő gyöngédségével akarná helyreütni!*)

Amerikának egy legyilkolt, vad, de szelid erkölcsökkel bíró indián nemzete, a natchezek, midőn ősi kunyhóiból zsarnokai által kinyomatott, ott hagyta mindenét, ni az életben küzdelem tárgya, csak egyet nem. Kivájták a sírokat, fölszedték őseik hamvait, hogy ne nyugodjanak az ellenség földén, hol az őket könnyen meggyalázhatná. És habár mindenüket

*) E megrovás kivételesen értendő; vannak ugyanis számos községek, hol a temetők kellő tiszteletben tartatnak s az ott nyugvók iránt keresztényies kegyelet tanusítatik. *Szerk.*

elvezették is, mégis boldogok voltak, mivel atyáik áldott hamvait bírhaták!

E vadak, kik szent Pál szerint a beléjük öntött természet törvénye szerint fognak egykoron megítélni, mennyivel kegyesebb ítéletet nyerendnek ama sokaknál, kik a keresztény névvel a kegyeletlenséget és tiszteletlenséget párosítják!

Temetőben állunk most is. Ah mennyi életremény, mennyi küzdelem van e sötét hantok alatt eltakarva! Eddig jősz ember, és dagadozó hullámidat itt fogod összetörni. Oly véghetetlen szirt ez, melyen minden élethajó porrá zúzatik, a nélkül, hogy azt elkerülni, vagy átrepülni tudná. És mégis ez elhagyott sivár földön nőnek a föltámadás és halhatatlanság rózsái; e mindent megsemmítni látszó göröngyök alól esirázik ki a megdicsősítés élete!

Különösen nagyon szomorú az oly temető, melyben a föltámadásra várakozó nyáj pásztor nélkül szendereg. Ki fog e szegény juhcskák élén lépdelni a Bíró elé? ki lesz vezetőjük?*) Bűneik vagy erényeik tudata? — A hidegkúti temetőben egyetlen egy pásztor nyugszik: Hetlinger János. A többiek máshová mentek — meghalni. Ez érdemes pásztorról, senki se értsen félre, lelkipásztorról van a szó, a hagyomány még sokat beszél, és pedig oly kifejezésekkel, melyeket lehetetlen nem a szívbe zárnai: és mégis fejkeresztje elrohadvá s sirja a többi földdel egyenlővé téve? Hol itt a kegyelet! Oh az nem hiányzik; mert sokszor oly nagyon szeretünk valakit, de nem tudjuk azt kimutatni, vagy megelégszünk a pusztá érzéssel, a nélkül, hogy annak hangot, kinyomatot adni szükségesnek véljük... Nem érdemi-e meg egy jó pásztor azt, hogy hívei róla többször emlékezzenek meg imájokban, s tiszteletben tartásuk a hantokat, melyek alatt porai nyugosznak? Oh igen! hisz az a szellemi kápos a halál által meg nem szakadt, folytatattik az az égben.

Mi ezt igen jól tudva, néhány fillér árán, melyeket a szeretet gyűjtött össze, egy keresztet készítettünk, oda tűztük azt egy zöld koszorúval, mint az örök remény jelvényével, sirjához, ezt feltöltöttük és imádkoztunk. E esekélyke emlék emelése kis ünnepélyvel vala összekötte, mely a mily egyszerű, ép oly megható volt. Mi a temetőben történik, az mind fájdalmas megható. Azon öregek, kiket még ő keresztelt, mind jelenvalának, arczukon a megindulás könyveivel. Kevesen vannak már, csak néhány veterán a régi jobb időkben.

Mi természetesebb, mint hogy ilyenkor csak a megholt teszi a beszéd tárgyát? Ezért a visszaemlékezések egy kedves napja volt ez ránk nézve, visszaemlékezésekre, melyek a helység szerény történetében, az élő tanuk elhunytával, csakhamar elfelejtetnek. Egy vén ember, ki a boldogultnak szolgálja volt még gyermekkorában, sokat tud róla mondani. Csak kettőt említtünk meg.

Mikor Hetlinger mint pápai kápián ide jött, egyebe nem volt egy breviariumnál s egy nagy asztalnál, az egész házban kétségbe ejtő üresség uralkodván. És ő neki még öreg szülőit is kelle tartania. Ide érkezése után egész álló hétig nem látta őt senki; végre mestere megy át hozzá, és ott látja a fiatal lelkész a nagy asztalnál a breviarium előtt könyökölni és sirni. A mester segíni akarván a szegényen, valahonnét egy óriási csutorát hozott borral tele, kínálván őt e buőlló itallal. Itak aztán együtt... mesterurannak jó kedve kerekedett... és Hetlinger? ő még jobban sirt! A magány, elszigeteltség s helyzete fölötti bánkódás tehette ezt; s higyétek, hogy egy lelkész is csak ember, s ő neki sines hatalmában visszanyomni könyeit, mikor a szükség rémes fejét tolja föl előtte, s véghetetlen keserv öntheti át lelkét annak meggondolására, hogy annyi tanulás s munka után alig van kis megevő-kenyere. Gyöngye test mellett a lélek is elgyengül, s ily lelki aléltás mellett nem esoda, ha a szegény hidegkúti lelkész sirt!

Volt neki egy testi-lelki barátja: K o p á e s y József, volt primás. Még mint veszprémi tanár hetenkint átjött ő ide, szellemdus barátjához, s összejöttek a pap réjtjén, hol egy közik-lából gazdag forrás cseregded ki. A közikla még áll, hol társalogtak, s tanuja volt kétségkívül merengő ifju álmaik s ter-

*) Bizonyára egykori lelkipásztoraik körül fognak összeseregleni, bárhol nyugodtak légyen azoknak hamvai. *Szerk.*

veiknek, melyek az egyiknél fényesen teljesültek, s tán a másiknál is teljesülendtek, ha idő előtt nem költözik vissza Urához. Egy ily alkalomkor ozsonnát vitt ki szolgálja; mit gondoltok, mi lehetett az? Kirántott házinyul! A szolga azt mondja: Kopácsy ezt nagyon szerette; mert ő megvárta, míg ették, számitván egy falat maradékra, de biz az mind elkel. Meglehet, hogy szerette; habár meglehet, hogy nem is volt más. De azért a két jóbarát királyilag érezte magát, habár csak szegény házinyulból állott is az ozsonna.

Most föld takarja már mind a kettőt: az egyik fényes basilikában, a másik szegény falusi temetőben aluszsa örök álmát egy szerényke kereszt alatt, melyet a kegyelet újból állított föl neki:

Ha egykor megriad a trombita,
A porókat elevenítő:
Főkelsz akkor, s hű nyájad is veled —
A kereszted te viszed majd elő.
Kié, ha nem tied a nyugalom?
Öröklő béke lengjen hamvadon!

Lukácsék János.

Katholikus hitélet.

Váz. A szülők jámborsága és isteni félelme visszatükröződik többnyire magzataik szelid és keresztény magukviselkedésében. Ehhez nem kell sok magyarázat, mert ezt tanítja a köztapasztalat. Ennek tanja voltam nem rég én is, és pedig oly alkalommal, melyet fölhasználni avagy keresni nem hivatásom s eiveimmel meg nem egyez; de hiában, megtörtént a vásár, melyen hogy jelen voltam, nem bánom meg. Ugyanis városunkban egy előkelő és kath. érdelemről közönségesen ismert nemes család egy magán és igen szerény estélyt adott, melyen számos vendégek jelentek meg s én is oda vetődtem. Mulattató beszélgetések és tisztességes vidám társalgások közt folytak le percek és órák, melyeket a zongorának bájos hangjai kivált ránk nézve kellemesekké tévén. A szíves házi-urnőnek gondjait ki nem kerítte szép reményű magzatainak ártatlan mulatsága sem, melyet anyai figyelemmel s gyöngédséggel kísérvén, gyakran megtekintett. De a vendégkoszorú sem veszté szeme elől az ártatlan játszó-kört. Tudva levén az, hogy a gondos család leánykái zongorára taníttatnak, részint kíváncsiságból, részint pedig szorgalmuk élesztésére fölszólták őket, hogy ők is zongorázzanak. A házi-urnő, illetőleg anyja, meghagyá azonnal Elvira leányának, hogy vendégei közohajtásának eleget tenni siessen. A tizenkét éves, különben szép testi és lelki tulajdonokkal megajándékozott, istenfő, jámbor leányka legnagyobb készséggel odaugrott a zongorához, és a nevelőnéje által eléje adott darabokat korához mért szép ügyességgel eljátszta. Erre valaki a körülállók közül kérde őt, vajjon tudná-e a Napoleon-indulót? „Igenis tanultam, és talán tudnám is — viszonzá legnagyobb szerénységgel az ártatlan — de mióta tiszta fogalmaim kezdének lenni a jó és nemes szívű pápáknak ügyeiről, és az ellene támasztott álnokságokról, melyek miatt kénytelen a szegény oly sokat szenvedni, azt a zongorámon pengetni nem szoktam.“ — „Miért?“ — mosolyogva felszóltának többen. — „Azért, mert Napoleon Pius pápának ellensége, vagy legalább nem őszinte barátja; ő neki sok katonái vannak, mért nem védi a pápát és az ő birtokait a rablók ellen? Hisz ő is katolikus, és még komája is a pápának, mért hagyja őt elveszni?“ — „Dehogyan veszi el — szöla a másik — hisz a Péterfillérek majd segítenek rajta!“ — „Péterfillérek!? — szöla a kis leány, és felém emelve már-már könyáradozó szemeit, nyájasan kérde: „Édes tisztelendő ur! mik azok a Péterfillérek?“ — „A Péterfilléreknek eredetét és történetét, kedves Elvirám, majd máskor fogom megmagyarázni; mert ezek eredetüket veszik az első századokban, és történetük meglehetősen hosszú. Most csak annyit mondhatok, hogy ezek önkényes adakozások, melyek az egész katolikus világból kivált a szorongatott pápáknak, mint közös atyáinknak, küldetnek, részint hogy azokkal a sok és szent ezélu költségeiket fedezzék, részint hogy az ily adományaink

által fúni ragaszkodásunkat s szeretetünket irányában tanúsítsuk. Ugyanezt teszszük jelen időben; mért szentséges atyánk megfosztott birtokainak nagy részétől, mit jogosan bírt, és mit csak is az erőszak vehetett el tőle. De azért nem esünk kétségbe: az Ur el nem hagyja sz. Péter utódját, ő kap a világ minden részéről segélyezést, és az ő atyai szíve most is dobog a szegények és nyomorultak vigasztalásáért. Ime nem rég küldött ő bécsi követsége útján az árviz által károsult magyaroknak 2000 forintot. Ne féljünk! Sz. Péter hajója oly tulajdonnal bír, hogy ha az evezők szétszórtának is, a kormányosa biztos, és az elmerülhetlen hajó halad kitűzött ezéja felé, habár nem is oly külső fényvel, mint ha nem zárlattaték. Körülvetetetik ugyan e hajó zajongó hullámoktól, veszély nem érheti azt; de jaj annak, a ki azokat föltámasztja.“ — „De mi uton, és kitől kapja ő ezen filléreket?“ — kérde végre a részvevő leány. „Előkelő jámbor családoktól, püspököktől, papoktól, adományok; de általában minden legkisebb s legszegényebb adományok is elfogadhatnak, Pesten összegyűjtetnek és küldetnek Romába.“ — „Legkisebb adományok is?“ — kérde örömtelt szívvel a szánakozó. — „Anyám! ugy-e megengeded, hogy magam pénzéből én is küldjek valamit annak a jó atyáknak?“ — „Oh édes leányom! — viszonzá megindult kébellet az anyja — nem csak engedem, hanem örülök, hogy Péterfillérekre szánod filléreidet.“ — Erre a leányka örömmel szaladt magántárczájához, és egynéhány percz múlva kézbesite nekem a jó lélek 2 a. é. forintot, mely összeget ezennel van szerencsém átküldeni Romába szállíttatás végett.

Találja vigasztalását szentséges atyánk ily zsenge, esekély és gyöngéd áldozatokban is. Lásza és gyöződjék meg, hogy fájdalomában részt vesznek minden koru és ran u, őt szerető fiai és leányai! — Így valósulnak a szent ígék: „A gyöngék szegényititek meg az erőseket!“

Szombathely. Bűjtelő hava 23-án 1862. Folyó évi január 23-án kisdéd körünkben oly örömet élveztünk, melynek édes emléke meg évek múlva is tett erőre fogja hevitni szívünket. Már előtte való nap értésünkre adatott, hogy kegyes neveldei kormányzónk, f. K o p s János kanonok ur ő nagysága a közöttünk is megalkitandó Szent László Társulat ügyében atyai szözatot fog hozzánk intézni. E hir esakhamar fölylanyozta kedélyünket, mely az üdvös mag elfogadására már ugvis régóta el volt készítve. Mert mi már magunk között tervezgettünk ugyan ez ügyben; de irányadó s központosító nélkül ide s tova ingadozva, megállapodásra nem juthattunk. Most azonban a siker már előre biztosítva levén, tüstént elhatároztuk, hogy szeretve tisztelt kormányzó urunknak kedves meglepetést szerzendünk; és a jó szándék a lelkesedés szent bevöbén Isten kegyelmével azonnal éreleure is jutott. Közakarattal t. i. fioktársulatul szervezkedtünk olyképen, hogy a szent testvériség szellemében egyetemleg fogjuk a jövő iskolai év elejéig szolgáló hét havi illetéket összegyűjtíteni és beszölgáltatni. Így elkészülve gyűlekeztünk masnap a kitűzött órára nagy tanteremünkbe. Örömmel hallgattuk végig ő nagysága lelkesítő szövait, melyek hatásukat már előre is megtévék, legnagyobb örömjüket abban levén fel, hogy a nekünk szerzett örömet mi is kedves meglepéssel viszönozhattuk. Mert alig végzé el lelkes beszédét kegyes kormányzónk, midön a már szervezett fiók társulatlak ujonnan megválasztott ügynöke, V. L., negyed-évi hittanhalgató meleg szövakkal tolmácsolá szövitünk hálattel érzelmeit, örömmel értesítvén az ékes szölot a fényes sikerről, melyet a minden jó, nemes és magasztos való sításáért annyira buzgó törekvése aratott. A megindulás atyai szövain, melyeket válasszul nyerhetni szerencsések voltunk, meglátszott, hogy mi ezélunkat teljesen elértük; s ezen öntudatban a fúni kegyelet legnemesebb érzelmeivel eltele távozunk vissza rendes foglalkozásainkhoz, áldva és dicsöitve azt, kiről az írásból hallottuk és tanulmányainkból is tudjuk: hogy övé a bölcsesség és hatalom; és hogy ő változtatja meg az időket és körülményeket; és forgatja fel és alkotja ujra az orszögot, és ő adja a bölcseséget a bölcséknek és a tudományt a értelmesekeknek. Jól tudjuk ugyan, hogy szerény fioktársulatlak nem fog látszólag nagy eredményeket létesíteni; de eszünkben tartjuk az Ur Jézus azon példázatat, melylyel egyházát és így egyszersmind a egyháznak minden intézményét

is mustármaghoz hasonlítja, mely midőn elvetetik, legkisebb nygan, de ha felnő, nagyobb lesz minden egyéb veteményénél. Ha tehát az Isten eltökélt szándékunkat szent malasztjának áldásaival termékenyítendő: úgy mi ezen mustármaghoz hasonlóan most nygan mélyen meg akarunk gyökerezni, egykor pedig sűrű és lombos ágakat hajtani, melyeken az ég madarai, azaz: az anasztentegyház hívei a romlott világ rohanó árja és pusztító szélvészé ellen biztosítva fészkelhessenek. Ha népünk fölfogja e magasztos eszmét: úgy ebből nagyobb dícsőség fog rá báramlani a földi nagyság legnagyobb fényénél. És mivel mi ezt szívünk mélyéből kívánjuk, azért legszentebb törekvésünk már előre is oda irányul, hogy majd egykor a gyakorlati élet mezéjén e fogékonyt körültekintő ildomossággal fölélesztési, gondos szorgalommal ápolni és lehető legnagyobb erélylyel mindegyre fölfokozni képesek lehessünk. Miért is kiváló figyelmet fogunk a társulat minden fejlődési mozzanatára, különösen a ragyogó szónoklatokra és gyakorlati utmutatásokra fordítani, hogy ne csak épüljünk mint tagok, hanem egyszerűsmind tanuljunk is mint növendékek, sőt föl is lelkesüljünk mint leendő papok és vezérek.

A Szent-László-Társulatot már ismételve megdicsőítő méltóságos szónok utóbbi ragyogó szónoklatában előreboacsátván ezen evangéliumi elvet: hogy a ki megismeri az igazságot, az bizonyosságot is tegyen fölé, e kérdést teszi föl: „Hajlandók lesznek-e ezt... tenni, különösen paptársaim?” Már a mi a hajlandóságot illeti, arról ő méltóságát most is biztosíthatnók; ha azonban Isten szent kegyelmét meg nem vonandja tőlünk, bizony hiszünk, hogy a hajlam egykor tetté is fog változni. Báresak az igazság megismertetésének azon kitűnő modorát is legalább részben elsajátíthatnók, melyet ő méltóságában annyira bámulunk.

Midőn végre az „I. T.”-jában minap kifejezett ohajtást olvastuk, hogy báresak a Szent-László-Társulat már annyira volna szervezve, miszerint a jelenhez hasonló országos nyomorok enyhítésére közreműködését igénybe venni lehetne: habár mi ily nagy horderejű tervekkel nem foglalkozunk is, eszmétársulatnál fogva mégis arra indítottánk, hogy a szánalom és részvét leghőbb kívánatai, de egyszerűsmind szegénységünk e szűk határai között gyűjtött filléreinket lángbuzgalmu lelki igazgatónk kegyes adományával megtoldva, ezen az uton küldjük be it. szerkesztő urhoz. Szíveskedjék az ide mellékel 5 főt az árviz által károsultak számára gyűjtött adományokhoz esatolni. Mi csak azt kívánjuk, hogy ugyanazon Mindenható, ki a magot termés által szaporítja, e csekély adományt szent áldásaival sokasítsa meg!

Az összes növendékpapság megbízásából és helybenhagyásával egy tagtárs.

Hahót (Zalamegyében), február 12. 1862. „A szavak inditanak, a példák vonzanak.” Valóban szent igazság rejlik e mondatban; mert im egész messze vidékünkön népszerű szónoklatairól ismeretes, köztisztelet- és szeretetben álló, lángbuzgalmu lelképásztorunk, n. Muraközy János lelkesítő szent beszédjei naponként áldás-dusabb eredményt idéznek elő, és kath. öntudatunk fölébresztésére szemlátomást jobban és jobban hatnak. Örömmel tapasztaljuk ama nagy igazság valóságát is, hogy a nép földi örök üdvének emberileg lehető előmozdítása Isten után csakugyan nagyban a lelképásztor buzgalmától és példás tevékenységétől függ, „ki ha maga ég, mint sz. Gergely megjegyzi, saját körében is gyújt és melegít.” Édes hazánkban a csak nemrég keletkezett vallásos és hazafias irányu, a jelen igen aggasztó körülmények közt a békét és szeretetet ápoló és terjesztő, hármás czélú Szent-László-Társulat egyházközségünkben örövendes sikerrel megalakult, miként erről nagynevű érsek L o n o v i c s József ő nagyméltóságának, a veszprémi püspök főpásztorunk ő excellentiájához intézett és a „Kath. Néplap” f. évi 6-ik számában leírhatlan általános lelki örömlenkre közzétett nagybecsű leveléből vallásos megindulással olvastuk derék plebánusunk hiteles tudósítását. Ezen eléggé nem ajánlható Szent-László-Társulat megalakítása érdekében föntisztelt buzgó plebánusunk Vízkereszt ünnepén a három napkeleti király dus ajándékainak népszerű értelmezése folytán remek hasonlatban a Szent-László-Társulat magasztos hármás czélját nagyszámu hallgatóinak felfogásához alkalma-

zott beszédében oly meggyőzőleg és oly szívrehatólag fejtegette, hogy még azok is, kik különben minden vallásos társulattól esupa divatból idegenkednek, a Szent-László-Társulat üdvözölő szellemétől áthatva lettek. „Csak a czélra kell mutatnom, mondá jeles népszónokunk, az egri nagy érsek buzditó szavait idézve — mely a Szent-László-Társulat elé van tűzve; e czél pedig az összes hívek szoros egyesülésbe-hozása, katholikus öntudatunk fölébresztése, szilardítása és ezzel az egyház nagyobb felvirágzása s megdicsőítése.” Majd a halhatatlan nevű érsek-elnöknek, majd ismét magyar egyházunk aranyajku főpapjának, Danielik János ő méltóságának, a „Kath. Néplap”-ban olvasható velős mondatait alkalmazta szeretett plebánusunk lelkes beszédjében. Sim hatathatos szavai csakugyan megindították híveit, mint ez a „Katholikus Néplap” említett számában épületesen van leírva.

Vallásos örömlenki tetőpontját érte a társulat megalakítása után, midőn legközelebb, február 1-én az első újbold-szombat hitéletünk folytatólagoz táplálására földerült. Ugyanis fióktársulatunk statutumainak 1-ő pontja szerint a kegyes érület ápolása és folyvásti élesztése tekintetéből a legfőlégesebb Oltári-szentség imádását tűzvé ki ajtatossági gyakorlatul, bőlesen vezénylő plebánusunk előleges intézkedése folytán reggeli 9 órakor oly nagy számmal és oly példás buzgósággal jelentek meg nem csak a társulat tagjai, hanem az egész plebaniabeli hívek, mint sátoros ünnepeken. Ezen, minden jóérzést keresztény magyart méltán megörvendeztető példás hitbuzgóságnak által a társulat tagjai megpecsételték és mindenkorra életbe léptették a társulat által megállapított statutumokat. Másnap, Gyertyaszentelő-Boldogasszony napján, egyuttal újbold vasárnapja levén, kétszeres ünnepélyességgel ültük meg azt, mint vallásos társulati fogadásunk tartja. A kereszténység aranykorát idézte emlékeztünkbe plebánusunk szent beszédjében, és az első keresztények hitbuzgalmát ajánlotta hallgatóinak, figyelmeztetve őket, hogy Istenben helyezett erős bizalommal, az Isten házának gyakori ajtatos látogatása által iparkodjanak megóvni magukat a semmihiittek ragályos tévnanai ellen. „Am, ugy mond ő egy ismert jeles szónokkal, a kereszténységet jelenleg új pogányági elem elarasztása fenyegeti.” Ugyan-e jeles szónok szavait folytatólagoz idézve intett bennünket: „hogy öntudatosan sorakozzunk, s nemzetünk első küldetésének betöltéséhez, szent királyaink szelleméhez s minnagunkhoz méltólagoz vallásérkölesi irányunkat soha el ne hagyjuk, annak fákllyját, merre vihetjük, és a hol tehetjük, lobogtassuk; mert ez lesz a jel, mely nemzetünket az europai népcsaládban nagygyá, tiszteltté, üdvözöltté és boldoggá teszi.” Szívünk mélyére hatottak e szavak.

Nem hallgathatjuk el többek közt azt sem, mennyit fáradoz megzszerző plebánusunk az Isten háza díszének emelésében. 1854-ik évben, az Isten anyja szeplőtlen fogantatása ünnepén, beszédében fölhívt bennünket, hogy e nagy jelentőségű ünnep megörökítésére üdvös dolgot eselekednünk az által, ha templomunk kápolnaszerű felső íres részében a szeplőtlen fogantatás hitágazatát ábrázoló oltárképet és oltárt emelgetnénk. Lelekes szavai ezuttal sem téveszték el hatásukat. Az oltár és szép oltárkép már is hirdetik az Isten anyja szeplőtlen fogantatását. Ez idén a Szent-Háromság tiszteletére is oltárképet emeltünk plebánusunk buzgóságából, ki nem nézhette el, hogy oltárkép nélkül tartjuk évenként Szent-Háromság vasárnapján nagyzerű bucsu-ünnepünket; fölszólított tehát minket mult évben az oltárkép megszerzésére. Alig hogy megértettük lelkes plebánusunk akaratát, ajtatos versenyzéssel buzgólkodtunk az e czélra megkivántott összeget fillérenként összeadni, melyen plebánusunk Gráczen az akademiái festészek által egy igen remek oltárképet szerzett, s már templomunkban díszlik; a felavatás jövő bucsukor fog teljesíttetni.

Továbbá plebánusunk a szegény tanítók sorsát is szívén hordozván, minden ellenkezés daczára a néptanító fizetését fölemeltette. A tagosítás alkalmával a felsessio-legelői illetőségen fölül 6 hold jóminőségű szántóföldet eszközölt ki az érdekelte földesuraktól; a szegényebb iskolás gyermekeket papírral és könyvekkel látja el, s ezt mind oly nagy szerénységgel teljesíti, hogy a mit jobb keze tesz, nem akarja, hogy bal keze tudja. Miért is ha ritka papi szerénységét jelen nyilvános elismerésünk által

megsér világ e töre is igen sz legkeve két szé szint lé lőtte o kimél a legu csak n lyamoc legyen nünke erélye

Györg elnök jegező

sem l sűrű k latu eg Ezt vi tanusi gyász az Ist vén a tattat vőjeé gyar hivata mélt. szent ták k atyai de n egy

A va ki 60 fárad tala gellk bucs fűnh benn roch ség s arról ből tevő retet atya itt u kont az o juta haza szer mel

B-C mel Bor dok tud gul egy nyu ma e h há

megsértettük, tulajdonítsa ama kitünő hálás érzelnek, melyet a világ előtt jó lélekkel tanusítani dicsőségnek tartunk. A temetőre is nagy gondot fordít. Említsük-e, hogy az elhanyagolt és igen szegény állapotban átvett plebániát nagy áldozatjával, legkevesebb 600 frtra rugó költséggel átalakította, belsőségét két szép ház helylyel nagyobbította, ezeket részint deszka-, részint lécz-kerítéssel ellátta, és ez által a templom előtti tért föllötte díszítette? Szóval: sem fáradságot, sem költséget nem kimél ott, hol a plebánia jobb léte igényli; kész nélkülözni is a legnagyobb önmegtadással, csak hogy jót tehessen nem csak nála levő szülők- és testvéreivel, hanem minden hozzá folyamodóval. Ha valakivel jót tesz, azt szokta mondani: Isten legyen a dicsőség! — Mi is hálát adunk az Istennek, hogy bennünket oly pásztorral áldott meg, kinek kitünő buzgósága és erélyessége köztünk egy szebb jövőre nyújt reményt!

Társulatunk nevében: Vöczköndi István, Zsóhar György, társ. elnökök; Torday János, Szabó János, másod-elnökök; Bakonyi György, pénztárnok; Pula y Károly, társjegyző s e tudósítás szerkesztője.

Heves. Február 25-én korán reggel, midőn az utolsó pór sem lépett ki szívesen kunyhójából, egyes kocsik ballagtak sűrű köd- és süllyesztő sárban a Tiszamellékről komoly arcuzlatu egyénekkal Heves felé; mert „erős a szeretet, mint a halál”. — Ezt vitték magukkal viharokhoz szokott lelkipásztorok, utójára tanusítandók azt a kedves testvér iránt. A város népe ünnepi gyászba fogadta az érkezőket, s valláskülönbőség nélkül kísérte az Isten házába, sűrű könyek- s keserű fohászokkal fűszerezvén a szent áldozatot, mely a katolikus egély felségében mutatott be a Mindenhatónak az emberiség nemeslelkű jótévedőjeért az összes kerületi papság által. A paplak udvarán magyar mágnáshoz illő gyászravatal emelkedett s azon a hit- és hivatal jelvényeivel magasztosan fölszerelt koporsó, melyben mélt. báró Kerekes Frigyes hamvai rejlének a feltámadás szent reménye mennyezete alatt. Több ezernyi hívei állottak körül, kiket 32 évi plebánoskodása alatt ő keresztelt s atyai szeretete gyöngédségével vezetett a mennyország felé; de mult vasárnapi buzgóbb miséje s predikációja után egy erős gyomor-görös hirtelen véget vetett fáradoalmainak. A város előkelői égő szövétnyekkel tisztelgének a jó atyának, ki 60 évet érve, éjjel-nappal vihar- és sárban apostoli készséggel fáradozott betegei mellett, és egyszer sem panaszkodott hivatala terhei ellen, egyszer sem mondta, hogy rossz idő, vagy gyöngékedése miatt nem mehet. Hangos zokogások vegyültek a búcsuztató szomorú ének közé; sirtak az árvák és szegények, fűnhangon mondták: „Oda van a szegények atyja! ki fog már rochiai jövedelmét, de családi örökségét is a szenvedő emberiség szent oltárának áldozta ő; és sokszor nem csak emlékezett meg arról sem, hogy már üres a kamara, nincs egy fillér, nincs, mi-ből az asztalt ellátni. A város önmagát tisztelte meg nagy jótévedője nagyszerű temetésénél. A papság is leróta a testvéri szeretet adóját, karjain emelvén őt a gyászkoosra, s második gyám-atyaként felfogadván az általa fölfogadott és ápoltkétárvát. Tehát itt ujjalag bebizonyult, hogy a papság is mutathat föl legjobb honfiakat s legtöbb emberbarátokat, nem csak azok, kik irigylük az oltár szolgálóinak a morzsákat. Adjon az igazságos Isten örök jutalmat a szeretet buzgó emberének; adjon sok ily jótévedőt a hazának, hogy a pokol kapui megszegyentülve, némuljanak el a szeretet diadala alatt, s a népeket boldogító kereszt fényugara melegítse föl a dermedésnek indult kebleket.

Lapsinszky János.

B.-Gyula, február 25-én 1862. A baba, de különösen B.-Gyula városa felejthetetlen emlékü kedves halottát sirat mélt. gróf Wenczeheim Ferencz né, szül. Erdődi Pálffy Borbála grófnő s esillagkeresztes hölgyben, ki e hó 7-én a hadoklók szentségeinek ajtatos fölvétele után életének 74. évében tüdő-szélhűdés következtében megszűnt élni Bécsben. A boldogult hideg tetemei a bécsi, sz. Agostonról címzett udvari vár-egyházban beszenteltetvén, a hitzigi közsírkertben tetettek nyugodalomra kedves férjének már 25 év óta porladozó földi maradványai mellé. Az ünnepélyes engesztelő sz. mise áldozat e hó 20-kán tartottt érette Gyulán, mint az itteni anya-egyház áldott kegyasszonyáért s a város szegényeinek egy máso-

dik sz. Erzsébetként fáradozó örangyaláért. Minden szó- és tollnál hivebben tanusítja az elhunyt kitünő érdemeit s az irányában élő kegyeletet azon roppant néptömeg, mely daczára a sáros, rosz utnak meszebb vidékekről is összesereglett. Nem egy arezon láttuk a megindulás könyeit leperegni; nem egyet láttunk buzgó imába merülve; nem egyet hallottunk, a mint a jó grofnőt még poraiban is áldja. A megindulás, a buzgóság, a részvét általános volt, és bizony méltán; Gyula városát érzékeny veszteség érte. Ezen közrészvét vigasztalja a boldogultnak kesergő fiait s rokonait. Isten elvette őt, mert megjutalmazni akarta: kedves Isten előtt az igazak halála. Boldog a halál, ha az a földi bajoknak vége, ha az győzelem a küzdés után, ha az boldog élet kapuja s bemenet az örök dicsőségbe. Béke poraira!

Repkényi.

Nyílt levél a váczmegeyi kántorok- és tanítókhöz.

Tisztelt sorsosim! Megyés főpásztorunk, mélt. és ft. Peitler Antal József ur, folyó évi január 25-én megyéjében a ft. papsághoz egy körlevelet méltóztatott intézni, melyben lelkesen ohajtja a váczmegeyi kántorok és tanítók nyugdíj-intézetének mielőbbi megalapítását. A mlgos indítványozó ur most egyelőre annak alapját 1000 a. értékű forinttal veti meg, és még hozzá azon kedves ígértét teszi, miszerint élte fogytáig évenként 100 frttal, vagy ha körülményei engedendik, többel is növelendí azt.

Im itt van már másod ízben a szépen kinálkozó alkalom. Először ugyanis ez ügyet több kántor-tanító kérésére kedves emlékü főpásztorunk, mélt. és ft. Roskoványi Agoston, jelenleg nyitrai püspök ur pendítette meg; de fájdalom! ezen indítvány eddigelő csak a forró ohajtások tárgya maradt. Most ujjalag kegyelmes püspökünk lépett föl hason indítvánnyal. És így t. sorsosim! lehet-e még többet kívánnunk? Vagy nincs-e ügyünk eléggé pártolva, midőn egy ily hatalmas tekintély, minő a nevelés nagybarátja, a lángkeblű főpásztor, állott a do-log élére? Továbbá erősen hiszem, hogy ez fűdvös ezétra vonatko-zólag a megyebeli ft. papság sem fog segedelmével hátra-maradni, minthogy minden igaz és szent ügyet nemeslelkűleg szokott fölkarolni. És még, barátim! a népnevelés embereinek, a tanítóknak, a világi urak és urnők közt is vannak lelkes pártfogók, kik ezen régen ohajtott nyugdíj-intézet indítványo-zását nem csak örömmel fogadják, hanem még anyagi áldozat-talakkal is fognak ahhoz járulni, ha arra őket fölkerjűik, vagy ügyünk meleg pártolói által fölkeretnek. Bizton hiszem, hogy még a földmives osztályban is fognak oly jólelkűek találkozni, kik, ha kellőleg figyelmeztetnek és fölkeretnek, tehetségök szerinti adományukat esz. ügytől nem tagadandják meg. Egyre-másra csak minden községben 2 vagy 3 forint jöjjön össze, már ez is 500—600 frta rugna, mely összeg szépen növelné az alapot.

Oh barátim! én nem hiszem, hogy most, a 19-ik század másod felében, létezhetnék oly ember, ki a néptanítók fárado-lmait nem tudná illőleg méltányolni; mivel mi néptanítók ne-velünk az egyháznak engedelmes fiaikat, a hazának hasznos és munkás polgárokat, szóval: az ember-nevelés haladásának mind szellemi, mind anyagi értelemben előmozdító eszközei va-gyunk. Vajjon, barátim! csak tollunk vonatnék meg a közse-gély? Ez lehetetlen.

Most már tehát, t. sorsosim! rajtunk a sor, hogy tegyünk minmagunk és családunk jövőjére nézve valamit; mennyire módunk- és tehetségünkben áll, adakozunk a szent ezétra. Ipar-kodjunk jó jövőt készíteni, ne várjunk mindent másoktól; kö-szönjük meg azon buzgó részvétet is, melylyel ügyünket illető-leg eddigelő találkozáink, és még a jó Isten segítségével fogunk is találkozni. . . .

Igaz ugyan, bajtársim! hogy terjedelmes megyénkben vannak jó kántor- és tanító-állomások, s ezeknek élvezői közt találkozhatnak olyanok is, kik azt mondhatják: „Nem fogok sem én, sem családom a nyugdíj-intézetre szorulni.” En erre azt mondom: adja Isten, hogy ugy legyen! De most már azt kérдем, kedves sorsosim! vajjon ki van boldog jövőről bizo-sítva? Hisz még a legboldogabb és minden földi jót élvező em-

ber is agg kora, vagy szerencsétlen állapota beálltával nem vehet-e koldusbotot kezébe? ... Nem tudom... Fájdalom! nem egy szomorú példáját tapasztaljuk ennek napjainkban is... A méltóságos indítványozó ur körlevelében azt is megrendelni méltóztatott, hogy minden esperesi kerületben a ft. papság az illető kántor tanítókkal a nyugdíj-intézet ügyében értekezteket tartsanak. Egyszersmind igéri ő méltósága, hogy a kellő alapszabályokat annak idején közlendő. Im tehát, kedves sorsosim! nyitva áll előttünk a tér, csak haladjunk rajta...

Végre kérjük a jó Isten segédelmét és szent áldását igaz ügyünkre; kérjük továbbá, hogy éltesse és tartsa meg számunkra mélt. főpásztorunkat, hogy még soká mind szellemi, mind anyagi értelemben boldogítottunk lehessen! *)

Bednary József.

Különfelek.

A Szent-László Társulat részéről pápa ő szent-ségének legközelebb 1000 forint küldetett.

— Megjelent: „Isten a valódi szeretet. Oltáregyleti imakönyv. Szerkesztette Draxler János, esztergom-megyeyei áldozár. A fm. bibornok-érsek jóváhagyásával és költségen. Pest, 1862.“ 270 l. Ara: könyvtárosoknál 1 ft, az Oltáregylet igazgatóságánál 80 kr. a ér. — Ajánljuk e jeles szerkesztett imakönyvet, mely egyházi énekeket is tartalmaz, az oltáregyleti tagok pártolásába.

— A kegyes tanító-rendiek pesti háza egyik igen tiszteltreméltó tagjának halálát gyászolja. Ugyanis Markó Albert, kormánysegéd, bölcsészettudor s aranymisés pap folyó évi mártius 4-én éji 2 órakor, a baldoklók szentségeinek ajtatos főlvétele után, idegrendszerének feloszlása következtében, életének 74-ik évében az Urban elhunyt. A boldogult hosszú évsoron keresztül mint gymnasiumi, bölcsészeti és theologiai tanár híven teljesítette hálára érdemes hivatását.

— Roma. Pápa ő szentsége a legjobb egészségnek örvend. Február 20-án, mely napon a romai előkelő világ a Pinción a sétakocsizást megkezdette, délután a néptömeg közt megjelent. A „Del Popolo“ téren kiszállván, a 600 lábnyi magas dombon erőteljesen gyalog fölsétált, mialatt hintaja lassan követte. A szelid, verőfényes tavaszi idő szokatlanul nagy népszerűséget csinált ki a kertalaku sétatályra. A szent atya megpillantására körülötte nagy csoportok alakultak s őt következő harsány kiáltásokkal üdvözölték: „Eljen IX. Pius, a pápa és király!“ — „Eljen IX. Pius, Roma királya!“

— Délamerika. A „Bien public“ című lap Uj-Granada köztársaságból igen szomorító híreket közöl. „Az egyház üldöztetése ott folyvást dühöng. Nem csak az apostoli nuntius kényszerítettet elutazni s kiűzettek a jezuiták, sőt még a püspökök és szerzetes rendek is megtámadtának. A dictator, Mosquera, múlt évi novemberhő 5-ikéről egy rendeletet irt alá, mely Herran bogotai érseknek elfogatását parancsolja. A főpap 20 katonából álló őrsapat fedezete alatt hurezoltatott el, hogy egy egészségtelen szigeten fogságba tétessék. Útközben az érsek megbetegedvén, fölgyógyulását várják, hogy aztán őt a kijelölt helyre elvihessék. Az érsek üldöztetését a bitortólól kibocsátott egyházellenes törvények elleni tiltakozása idézte elő. Szintgy számos férfi-szerzetesek és apácák, minthogy az egyházi birtok elrablását ellenezték, fogságba vettek; többen közülök mint gonosztevők bilincsekbe verettek. A többiek sorsa sem kedvezőbb; sokan kiűzettek kolostoraikból. A rémítés a fővárosban általános. Azonban már mutatkoznak jelei a visszahatásnak; több tartományban a nép a vallás védelmére összez csoportosul. A dictator seregei már két ízben vereséget szenvedtek.“ — Im így marad magához hasonló mindenütt az

*) A „Tanodai Lapok“ t. szerkesztősége fölkérteik e nyílt levél közlésére annak írója által.

ál-szabadelvtűség (liberalismus): a mint az kormányra vergődik, nem tud egyebet, mint az egyházat ellenségként megtagadni, kifosztani, s azokat, kik az ő erőszakoskodásait helyeseini vonakodnak, bebörtönözni.

Adakozások az árviz-károsultak fölsegelésére.

	fr. kr.
A esanádi székesegyházi káptalan	100 —
Makara Mihály pleb. a bánhidai s szőlősi községek lakosaitól	7 —
A gyurói hívek	19 —
Mészáros Lajos tatabázi pleb.	2 —
Bourház Jakab Szászvárosból	3 —
Gaal Damascen, minorita-rend tartományi főnöke Miskolczon	10 —
A szombathelyi növendékpapság	5 —
Az angol-kisasszonyok növendékeikkel együtt	23 10
Az angol-kisasszonyok városi főtanodájába bejáró növendékek	47 83
Átvitel az előbbi két számból: 62 frt. A maival összesen: 278 frt. 93 kr.	

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szerzendő házra	frt. kr.
Kovács Alajos németi pleb.	— 30
Soltész Endre sáti pleb.	— 50
Bacska János domaházy pleb.	— 50
Holló Mihály várkonyi káplán	— 20
Bányász Sándor arlói káplán	— 20
Podráczky Miklós sáti káplán	— 20
Rosztóczy Imre kaali pleb. évenként (4 évre)	5 —
Eperjessy Ferencz polgári esp. pleb. egyszer mindenk.	10 —
Sebestyén Endre tiszakürthi pleb.	2 —
Mosoray Antal sajaládi pleb.	2 —
Venczelly Mihály mályi pleb.	2 —
Körmeny Károly emódi pleb.	2 —
Makrai Károly tiszapalkonyai pleb.	1 —
A felső jász-kerületből	9 30
Kozma Károly hittudor s tanár	20 —
Begovesevich László hitt. s lelkiigazgató évenk. (4 évre)	5 —
Begovesevich Róbert érseki titoknok évenk. (4 évre)	5 —
Várión János káptalani karkáplán egyszer mindenkorra	5 —
Gugyela János egri káplán	1 —
Steinhausner Antal esp. s jászapáthi pleb.	2 —
Balajthi Péter jászapáthi birtokos	1 —
Fischer József jászapáthi káplán évenk. (4 évre)	1 —
Farkas Imre évenk. (4 évre)	1 —
Kasza Alajos jászkerületi plebános egysz. mindenkorra	— 50
Kaszár József enklő	— 30
Horváth János alsó-sz.-györgyi pleb.	2 —
Góth János alattyáni pleb.	1 —
Kuklenik János jász-ladányi pleb.	2 —
Orvay Richvalszky Antal jászker. főorv.	3 —
Gyenes József jász-mihálytelki pleb.	20 —
Maskovics Mihály várkonyi alep. pleb.	1 —

A Szent-László-Társulatra.

	frt. kr.
Bibornok hg-primás ő eminentiája útján az esztergomi érsek-megyéből	898 63
(Ez összegből 15 frt 25 kr. a Sz.-István-Társulat által szerzendő házra).	
A gyurói hívek nov. dec. 1861. és jan. febr. 1862	7 50
Séta Anna Pesten	— 72
Gaal Damascen minorita-rendi tart. főnök	10 —

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ BARÁTOK TERE, 7 SZÁM.)